

GERTRUD SVARER IGEN

September-oktober 2022 på Husets Teater

Gertrud har fået nok af Hamlet og hans anklager. Hun kræver af sin søn at han tager sig sammen, men forstår hun hvor syg han i virkeligheden er? Og har hun nogen skyld i det?

I en fri fortolkning af Shakespeares klassiker Hamlet fortæller instruktør Liv Helm historien fra dronning Gertruds synsvinklen. Hvordan oplever Gertrud sin families sammenbrud og sit eget forsøg på at blive fri af den rolle hun spiller i stykket?

Idé:

GERTRUD SVARER IGEN tager sit titelnavn fra et tekstfragment af Margaret Atwood fra 1992. Her svarer Hamlets mor dronning Gertrud igen på sin søns misogyne anklager imod hende, og hun forsvarer sin ret til magten og til sin seksualitet som midaldrende kvinde. Mor og søn mødes her i et hidtil uset opgør, hvor Gertrud åbner for svælget til sin søns overraskelse.

”Jeg forstår ikke, hvorfor Gertrud og Ofelia tilsammen kun har 4 procent af replikkerne i Shakespeares stykke. Når jeg tænker over handlingen, er de to helt vildt vigtige karakterer, men de siger altså stort set ingenting. Det er alle andre der taler. Hamlet taler, Claudius taler, Polonius, Laertes, fløjtespilleren! Jeg ser for mig at Gertrud er ved at koge over, og jeg har lyst til at give hende mikrofonen lige dér, hvor hun er ved at eksplodere! Det er jo virkelig en lorterolle hos Shakespeare, og det er en lorterolle i livet – at få frataget sin stemme og altid blive udlagt af andre.”

Liv Helm

Liv Helm tager udgangspunkt i Atwoods korte tekstfragment og lader Gertruds perspektiv folde sig ud på hele stykket.

“Det er som at stille sig inde i et kendt maleri og se ud af billedet og kunne se alt det, der er uden for rammen, og som nogen måske bevidst har udeladt at male. Det føles som at invitere nogen ind i billedet som var med i selskabet i første omgang, og det kommer der noget overraskende ud af.”

Liv Helm

Forestillingens greb:

Publikum kommer ind til en forestilling, som Hamlet har skabt. Det er en performance, hvor han søger kontakt med sin afdøde far. På scenen har han sat sin mor, Gertrud, som skal medvirke. Her i sorgen har mor og søn en mulighed for at få en anden relation og skabe en anden verden sammen efter faderens død og det regime han har repræsenteret. Men evner de det sammen, eller dominerer faderens ånd stadig?

Hamlet iscenesætter sin mor i sin forestilling, sådan som han gerne vil have at hun skal være – fordi det er sådan Shakespeare har skrevet det, og fordi det er sådan han har brug for, at hun portrætteres for at han kan spille rollen som Hamlet. Men Gertrud svarer igen. Hun bryder ud af iscenesættelsen og hun bryder ud af det 400 år gamle stykke i frustration over ikke at kunne kende sig selv og have en stemme i det.

Der findes to planer i forestillingen. Dels er der selve stykkets handling centreret om den mor-søn relation der er på spil. Dels er der de to skuespillere, Christine og Patrick, som er sat til at spille forestillingen, og hvor den ene – Christine - ikke mener at man kan spille stykket og som ikke kan mærke Gertrudrollen overhovedet, fordi der ikke er noget at arbejde med, og den anden – Patrick –

der elsker stykket og meget gerne vil spille Hamlet og synes Christine ødelægger hans mulighed og det privilegium der retmæssigt tilhører ham som ung mandlig skuespiller.

Kunstnerisk hold og metode:

Instruktør og teaterchef Liv Helm har med sine succesfulde iscenesættelser LILLE EYOLF (Husets Teater 2020), BRØGGER (Teater Republique 2019) og MIT ARBEJDE (Husets Teater 2021) taget et personligt greb om fortællinger fra kvindelivet. Her er ingen kraftige paroler men en dyb indsigt og nuanceret portrættering af livsovergange og kriser forbundet med død, tab, overgreb og skabelsen af nyt liv. Med GERTRUD SVARER IGEN tager Liv Helm livtag med klimakteriet og den midaldrende kvindes livsovergang fra den dominerende rolle som mor til en ny selvopfattelse som kvinde.

De medvirkende Christine Albeck Børge og Patrick Baurichter har begge spillet rollen som Hamlet tidligere på hhv. Mungo Park og Aalborg Teater. De to skuespillere kommer med et unikt indblik i fortællingen og indgår i tæt samarbejde omkring udviklingen af manuskriptet. Gennem workshops improviserer og genfortæller de handlingen fra Gertruds synsvinkel og tegner på den måde konturerne af en ny historie.

Liv Helm har gennem længere tid arbejdet metodisk med 'genfortællingen', hvor skuespillerne beretter et handlingsforløb fra en bestemt synsvinkel. Metoden bruges for at opdage og fremkalde skjulte motiver i fortællingen. Særligt i arbejdet med klassiske tekster er metoden brugbar, fordi der ofte er tale om tekster, hvor nogle perspektiver og især kvinderollerne er underbelyste. Metoden viste sig fx brugbar på fortolkningen af Henrik Ibsens LILLE EYOLF, hvor Liv Helm gik efter at fremkalde de to kvinderoller, Rita og Asta, hvilket lykkedes og indbragte både forestillingen og hhv. Signe Egholm Olsen og Asta August en Reumert nominering.

I GERTRUD SVARER IGEN forsøger Liv Helm for første gang at lægge 'genfortællingerne' til grund for hele manuskriptet og udvikler dermed sin metode videre i samarbejde med to skuespillere, som er erfarne ud i improvisation og tekstudvikling.

Den erfarne scenograf Christian Friedländer møder den yngre Liv Helm i deres første samarbejde i en fælles optagethed af det performative rum, hvor de altid tager udgangspunkt i mødet med publikum og derfra rejser ind i en mere teatralisk verden.

Kontekst og publikumsoplevelse:

På Husets Teater møder publikum store skuespilpræstationer tæt på. Vi tiltrækker både legender og talenter inden for skuespilkunsten, som elsker at spille på teatrets scene og møde publikum i vores intime og alligevel rummelige sal. Vores forestillinger baserer sig på de fælles myter og historier, der ligger til grund for den verden vi lever i, i dag og søger også efter de dybere motiver i de mere dagsaktuelle temaer, som optager publikum. Lige som de gamle grækere ser vi teatret ligge midt mellem torvet i byen og templet på bjerget – mellem samtiden og evigheden. Teatret er på den måde et særligt sted. Hverken helt profant eller helt religiøst, men bestemt et sted for fællesskabet og den rituelle kraft.

GERTRUD SVARER IGEN er et flagskib for teatrets arbejde med udviklingen af skuespilkunsten, hvor vi lader skuespillernes/performernes arbejde være det centrale i forestillingerne.

Tekst: Frit efter Shakespeare

Medvirkende: Christine Albeck Børge og Patrick Baurichter

Instruktion: Liv Helm

Scenografi: Christian Friedländer